

Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının İncelenmesi

Investigation of Curriculum Literacy Levels of School Administrators and Teachers

ÖZET

Araştırmanın genel amacı, farklı okullarda görev yapan yöneticilerin ve aynı okullarda görevli öğretmenlerin program okuryazarlıklarının incelenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Yozgat ili Merkez ilçesinde görev yapmakta olan 121 okul yöneticisi ve 359 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri “Okul Yöneticileri Öğretim Programları Okuryazarlık Ölçeği” ve “Öğretmenlerin Program Okuryazarlıkları Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü ANOVA, LSD testi, Mann Whitney-U testi, Kruskal Wallis-H testi ve Spearman Brown sıra farkları korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin program okuryazarlıklarında ölçeğin genelinde cinsiyet ve kıdeme göre anlamlı bir fark olmadığı, görev yaptıkları okul türüne ve program inceleme sıklığına göre ise anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarında ölçeğin genelinde cinsiyet, kıdem ve görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı bir fark bulunmazken, program inceleme sıklığına göre ise anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca hem öğretmenlerde hem de okul yöneticilerinde program inceleme sıklığı arttıkça program okuryazarlığının arttığı tespit edilmiştir. Okul yöneticileri ile aynı okullarda görev yapan öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenler, Okul Yöneticileri, Program Okuryazarlığı.

ABSTRACT

The general purpose of the study is to examine the curriculum literacy of administrators working at various levels and the teachers working in the same schools. The research was conducted with correlational survey model. The sample of the study consists of 121 school administrators and 359 teachers working in the central district of Yozgat province in the 2020-2021 academic year. The data were collected by using the "School Administrators' Curriculum Literacy Scale" and "Teachers' Curriculum Literacy Scale". In the analysis of the research data, independent samples t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), LSD test, Mann Whitney U test, Kruskal Wallis-H test, and Spearman Brown rank correlation test were used. As a result of the study, it is concluded that, in the total point of the scale there is no significant difference among teachers' curriculum literacies according to gender and seniority. However, there are significant differences due to the type of school they work in and the frequency of curriculum review. While there is no significant difference in the curriculum literacy of school administrators according to gender, seniority, and the type of school they work in, a significant difference is found according to the frequency of curriculum review. In addition, it is determined that curriculum literacy increases as the frequency of curriculum review increases in both teachers and school administrators. It is concluded that there is no significant relationship between the curriculum literacy of school administrators and teachers working in the same schools.

Keywords: Teachers, School Administrators, Curriculum Literacy.

GİRİŞ

Eğitim programı, toplumun ihtiyaçlarına göre belirlenen bilgi, beceri ve duyguları öğrencilere aktarmak için uygulanan, ayrıca toplumun üzerinde uzlaştığı politika beyanı olarak resmi makamlarca uygun görülen teknik bir belgedir (Bolat, 2017). Eğitim programları hedeflerinin gerçekleşmesi için programın uygulanmasından sorumlu olan öğretmenlerin başarılı birer uygulayıcı olmaları esastır (Fer, 2020). Ayrıca öğretmenler, eğitim programı amaçlarının öğrencilere kazandırılmasında eğitim programları ile öğrenciler arasında bir köprü vazifesi görürler (Peker-Ünal, 2020). Berkant (2020) eğitim programının yürütücüsü olan öğretmenleri, program geliştirme uzmanlarından oluşan bir komisyon tarafından tasarlanan ve eğitim alanından yetkili makamların onayladığı programı, farklı eğitim ortamlarında uygulayarak öğrencilerin öğrenmelerinden sorumlu uzman kişiler olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin eğitim programlarını öncelikle

Hasan Türeyen¹

Hasan Güner Berkant²

How to Cite This Article

Türeyen, H. & Berkant, H. G. (2023). “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının İncelenmesi”, International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(78): 5435-5448. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smryj.74012>

Arrival: 03 November 2023
Published: 25 December 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

*Bu çalışma Hasan TÜREYEN'in “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹ Doktora Öğr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yozgat, Türkiye

² Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Yozgat, Türkiye

doğru olarak algılamaları ve daha sonra öğrenme ortamlarında doğru olarak uygulamaları gerekmektedir (Çetinkaya ve Tabak, 2019). Bu gereklilik öğretmenlerin eğitim programı okuryazarı olmalarını zorunlu hale getirmektedir. Çünkü eğitim programı okuryazarlığı öğretmenlerde var olması beklenen mesleki bir beceridir (Erdem ve Eğmir, 2018).

Berkant (2020) eğitim programı okuryazarlığını, öğretmenlerin uygulayıcısı oldukları programın bilgi, planlama ve uygulama boyutlarına hâkim olma ve programı kullanabilme becerisi olarak belirtmiştir. Ayrıca Keskin ve Korkmaz (2017) program okuryazarlığını; programa ilişkin bilgilere sahip olma, programı anlayabilme ve yorumlayabilme, programı içinde bulunduğu ortama göre uyarlayabilme ve programı değerlendirebilme becerisi olarak tanımlamaktadırlar. Öğretmenlerin bu beceriye sahip olmaları, eğitim programları amaçlarının ulaşılmasını ve eğitim öğretim sürecinin daha başarılı olmasını sağlayabilir. Bu durumun gerçekleşmesinde okul yöneticilerinin, eğitim öğretim sürecinde program lideri olarak öğretmenlere rehber olacak seviyede program okuryazarı olmaları öğretmenlerin süreçte daha başarılı olmalarını sağlayabilir.

Okul yöneticilerinin uygulanan eğitim programlarına liderlik etme sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için programının temel kavramlarını bilmesi, kavramlar arası ilişkiyi analiz edebilmesi ve programı değerlendirerek planlamalar yapabilmesi beklenmektedir. Bu beklenen özellikler incelendiğinde, okul yöneticilerinin de program okuryazarı olmaları gerekmektedir (Yar-Yıldırım ve Dursun, 2019). Çünkü okul yöneticilerinin, eğitim programlarının amaçlarına ulaşmasında önemli görevleri bulunmaktadır. Bu görevler; eğitim programlarının amaca uygun uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmek, program değerlendirme çalışmalarına katılmak, programın uygulanmasında öğretmenlere rehberlik etmek, programın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için uygun bir eğitim ortamını oluşturmak ve bu sayede eğitimin niteliğini artırmaktır (Gülbahar, 2014).

Program okuryazarlığına ilişkin alanyazın incelendiğinde çeşitli çalışmalara rastlanmaktadır. Bolat (2017), Yıldırım (2019), Akyıldız (2020), Kasapoğlu (2020) ile Yar-Yıldırım (2020) program okuryazarlığı ölçeği geliştirme çalışmaları yapmışlardır. Aslan (2018), Erdem ve Eğmir (2018), Sarıgöz ve Bolat (2018), Sural ve Dedebeali (2018), Aslan (2019), Çetinkaya ve Tabak (2019), Kahramanoğlu (2019), Mansuroğlu (2019), Saral (2019), Kuyubaşoğlu (2019), Yıldız (2019), Keskin (2020), Şahin (2020), Dilek (2020), Avar-Vayvay (2020), Peker-Ünal (2020), Altuncu (2021), Boncuk (2021), Demir ve Toraman (2021), Güneş-Şinego ve Çakmak (2021), Sarıca (2021), Tutuş (2021), Yılmaz (2021), Bayrı (2022), Demir (2022) ile Aydın ve Kurt (2022) öğretmenler ve öğretmen adaylarının program okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapmışlardır. Gömleksiz ve Erdem (2018), Kana, Aşçı, Zorlu Kana ve Elkıran (2018) öğretmen ve öğretmen adaylarının program okuryazarlığına ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Kauffman, Johnson, Kardos, Liu ve Peske (2002) göreve yeni başlayan öğretmenlerin program hakkındaki bilgilerini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Nsibande ve Modiba (2012) öğretmenlerin program okuryazarlıklarının geliştirilebilmesi için faydalı olabilecek içerik ve değerlendirme yöntemlerini açıklamışlardır. Rusman (2015), program uygulanırken planlama, uygulama ve değerlendirme etkinliklerinde aksayan kısımları ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Yar-Yıldırım (2018), Aslan (2019), Başar ve Berilgen (2021) ile Kalkan-Çelik (2022) okul yöneticilerinin program okuryazarlık düzeylerini incelemiştir. Erdamar (2020) yöneticilerin, öğretmenlerin program okuryazarlık becerilerine ilişkin algılarını araştırmıştır. İlgili alanyazında, öğretmenlerin program okuryazarlıkları ile yöneticilerin program okuryazarlıkları ayrı araştırma konusu olarak incelenmiş olup, bu araştırmada yöneticilerin ve aynı okullarda görev yapan öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesinin alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Eğitimin niteliğini artırmak için daima iyi hazırlanmış eğitim programlarına gereksinim duyulmaktadır. Bu da ancak eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve başarılı olmasında katkıda bulunacak öğretmen ve okul yöneticilerinin olması eğitimin niteliğini artıracaktır (Sarıgöz ve Bolat, 2018). Bu sebeple öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının çeşitli değişkenlere göre belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın problem cümlesi “Yöneticilerin ve aynı okulda görev yapan öğretmenlerin program okuryazarlıklarının çeşitli değişkenlerle ve birbirleriyle olan ilişkisi nasıldır?” şeklinde ifade edilebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, çeşitli kademelerde görev yapan yöneticilerin ve aynı okullarda görevli öğretmenlerin program okuryazarlıklarını çeşitli değişkenlere ve aralarındaki ilişkiye göre incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasında cinsiyetlerine, kıdemlerine, görev yaptıkları okul türüne ve programı inceleme sıklıklarına göre anlamlı fark var mıdır?

2.Okul yöneticilerinin program okuryazarlıkları arasında cinsiyetlerine, kıdemlerine, görev yaptıkları okul türüne ve programı inceleme sıklıklarına göre anlamlı fark var mıdır?

3.Okul yöneticilerinin ve aynı okulda çalıştıkları öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha fazla değişkenler arasındaki etkileşiminin derecesini veya incelenen bir durumun düzeyini belirli değişkenler açısından kıyaslayarak anlamlı bir farklılığa sahip olup olmadığını inceleyen bir araştırma türüdür (Gürbüz ve Şahin, 2018). Araştırmada incelenen, öğretmen ve yöneticilerin program okuryazarlıkları bağımlı değişken iken; öğretmenlerin ve yöneticilerin cinsiyetleri, kıdemleri, branşları, çalıştıkları okul türleri ve eğitim programını inceleme sıklığı ise bağımsız değişkenlerdir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Yozgat ili Merkez ilçesinde görev yapan 172 okul yöneticisi ve 2001 öğretmen oluşturmaktadır. Kalaycı'nın (2015) belirtmiş olduğu formülasyona göre %95 olasılık ve %5 hata oranı ile bu evrenden en az 118 okul yöneticisi ve 322 öğretmene ulaşılması gerektiği hesaplanmıştır. Buna göre, çalışmanın örneklemini oluşturan ve bu evrenden amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan kolay ulaşılabilir durum örneklemeyle seçilen 121 okul yöneticisi ve 359 öğretmenin evreni temsil etme gücünde olduğu kanaatine varılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler ve okul yöneticilerine ait olan demografik özellikler sırasıyla Tablo 1 ve Tablo 2' de yer almaktadır.

Tablo 1: Öğretmenlerin Sosyo-Demografik Özelliklerinin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	180	50.1
	Erkek	179	49.9
Kıdem	1-5 Yıl	91	25.3
	6-10 Yıl	92	25.6
	11-15Yıl	62	17.3
	16-20 Yıl	58	16.2
	21 Yıl ve Üzeri	56	15.6
Okul Türü	İlkokul ve Okul Öncesi	75	20.9
	Ortaokul	161	44.8
	Lise	123	34.3
Program İnceleme Sıklığı	Hiç İncelemem	27	7.5
	Yılda Bir Kez	158	44.0
	Her Dönem Bir Kez (Yılda İki Kez)	106	29.5
	Ayda Bir Kez	39	10.9
	Haftada Bir Kez	29	8.1

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerden kadın ve erkek öğretmen sayısının yakın olduğu, en çok 1-5 yıl ile 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin bulunduğu, öğretmenlerin çoğunluğunun sosyal bilimler branşında oldukları, ortaokulda görev yaptıkları ve öğretim programını yılda bir kez inceledikleri görülmektedir.

Tablo 2: Okul Yöneticilerinin Sosyo-Demografik Özelliklerinin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	13	10.7
	Erkek	108	89.3
Kıdem	1-10 Yıl	26	21.5
	11-15 Yıl	21	17.3
	16-20 Yıl	26	21.5
	21 Yıl ve Üzeri	48	39.7
Okul Türü	İlkokul	43	35.5
	Ortaokul	33	27.3
	Lise	45	37.2
Program İnceleme Sıklığı	Hiç İncelemem	11	9.1
	Yılda Bir Kez	47	38.8
	Her Dönem Bir Kez (Yılda İki Kez)	51	42.2
	Ayda Bir kez	12	9.9

Tablo 2 incelendiğinde, örnekleme oluşturan okul yöneticilerinin çoğunluğunu erkek, 21 yıl ve üzeri hizmet yılına sahip oldukları, lisede çalıştıkları ve her dönem bir kez öğretim programını inceledikleri görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak “Okul Yöneticileri Öğretim Programı Okuryazarlık Düzeyleri Ölçeği” ve “Öğretmenlerin Program Okuryazarlıkları Ölçeği” kullanılmıştır.

Okul Yöneticileri Öğretim Programı Okuryazarlık Düzeyleri Ölçeği (OYÖPODÖ): Yar-Yıldırım ve Dursun (2019) tarafından geliştirilen bu ölçek okul yöneticilerinin program okuryazarlık düzeylerinin belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Ölçek 55 maddeden oluşmakta olup, beşli Likert tipinde “Kesinlikle Katılmıyorum” ile “Kesinlikle Katılıyorum” arası seçeneklerden oluşmaktadır. Ölçek, “program yönetim becerisi”, “tutum”, “bilgi” ve “öğretim tasarımı ve planlama becerisi” boyutlarından oluşmaktadır. “Program yönetim becerisi” boyutunda 18 madde, “tutum” boyutunda 15 madde, “bilgi” boyutunda 12 madde ve “öğretim tasarımı ve planlama becerisi” boyutunda ise 10 madde bulunmaktadır. Cronbach’s alpha katsayıları “program yönetim becerisi” boyutu için .91, “tutum” boyutu için .93, “bilgi” boyutu için .93, “öğretim tasarımı ve planlama becerisi” boyutu için .92, OYÖPODÖ’nün tümü için .89 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmanın verileri ile yeniden hesaplanan Cronbach’s alpha katsayılarının ise “program yönetim becerisi” boyutu için .97 “tutum” boyutu için .97, “bilgi” boyutu için .96, “öğretim tasarımı ve planlama becerisi” boyutu için .95 ve ölçeğin geneli için .98 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre ölçeğin yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğuna karar verilmiştir.

Öğretmenlerin Program Okuryazarlıkları Ölçeği (ÖPOÖ): Yar-Yıldırım (2020) tarafından geliştirilen bu ölçek, öğretmenlerin program okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Ölçek 29 maddeden oluşmakta olup, beşli Likert tipinde “Kesinlikle Katılmıyorum” ile “Kesinlikle Katılıyorum” arası seçeneklerden oluşmaktadır. Ölçek, “bilgi”, “beceri” ve “tutum” boyutlarından oluşmaktadır. “Bilgi” boyutunda 9 madde, “beceri” boyutunda 13 madde ve “tutum” boyutunda ise 7 madde bulunmaktadır. Cronbach’s alpha güvenirlik katsayıları “bilgi” boyutu için .93, “beceri” boyutu için .94, “tutum” boyutu için .92, ölçeğin tamamı için .96 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmanın verileri ile yeniden hesaplanan Cronbach’s alpha katsayılarının “bilgi” boyutu için .91 “beceri” boyutu için .93, “tutum” boyutu için .89 ve ölçeğin geneli için .96 olduğu hesaplanmıştır. Buna göre ölçeğin yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu kanaatine varılmıştır.

Tablo 3: Verilerin Çarpıklık (Skewness) Analiz Sonuçları

Ölçekler	Faktörler	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)	Ortalama	Medyan	Ranj
ÖPOÖ	Ölçeğin Tamamı	-1.103	4.179	113.29	114.00	116.00
	Bilgi	-0.920	3.142	35.19	36.00	36.00
	Beceri	-0.722	1.874	49.48	51.00	52.00
	Tutum	-1.435	5.583	28.61	28.00	28.00
OYÖPODÖ	Ölçeğin Tamamı	-2.116	6.983	215.44	220.00	211.00
	Bilgi	-1.716	5.094	46.62	48.00	47.00
	Öğretim Tasarımı ve Planlama Becerisi	-1.841	5.766	38.73	40.00	40.00
	Program Yönetim Becerisi	-1.868	5.571	70.58	72.00	70.00
	Tutum	-1.881	5.169	59.52	60.00	57.00

Tablo 3 incelendiğinde ÖPOÖ’de “bilgi” ve “beceri” boyutlarında çarpıklık katsayısı -1 ile +1 arasında olduğu için puanların normal dağılım gösterdiği, “ölçeğin tamamı” ve “tutum” boyutunda ise çarpıklık katsayısı -1 ile +1 arasında olmadığından dolayı normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. OYÖPODÖ’de ise “ölçeğin tamamı” ve tüm boyutlarda çarpıklık katsayısı -1 ile +1 arasında olmadığından dolayı puanların normal dağılım göstermediği (Büyüköztürk, 2020) sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda, verilerin analizinde normal dağılım gösteren boyutlar için bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve LSD testi kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen boyutlar için ise Mann Whitney U-testi, Kruskal Wallis-H testi ve Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, öğretmen ve okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının çeşitli değişkenlere göre analizine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde; tutum boyutu (U=14734.50) ile ölçeğin tamamında (U=32579.00) cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p>.05). Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine

göre bağımsız gruplar t-testi sonuçları incelendiğinde, bilgi [$t(357)=1.70, p>.05$] ve beceri [$t(357)=-.11, p>.05$] boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının kıdem değişkenine göre ANOVA sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Bilgi Boyutunda Aldıkları Puanların Kıdem Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Boyut	Kıdem	N	\bar{x}	SS	V.K	K.T	Sd	K.O	F	p	η^2
Bilgi	1	91	36.10	5.35	Gr.Ar	302.520	4	75.630	2.817	.025*	.031
	2	92	33.98	5.70	Gr. İç	9505.218	354	26.851			
	3	62	36.29	4.56	Top.	9807.738	358				
	4	58	35.00	4.45							
	5	56	34.66	5.33							
	Toplam	359	35.19	5.23							

* $p < .05$

Tablo 4'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin program okuryazarlıklarının bilgi boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir [$F(4-354)=2.817, p<.05$]. Ayrıca öğretmenlerin program okuryazarlıklarının beceri boyutunda kıdem değişkenine göre anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir [$F(4-354)=1.229, p>.05$]. Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis-H testi sonucu incelendiğinde, tutum boyutu ($X^2=2.679$) ile ölçeğin tamamında ($X^2=7.262$) anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$).

Bilgi boyutundaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için LSD analizi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre, öğretmenlerin program okuryazarlık düzeylerinin bilgi boyutunda kıdemi 1-5 yıl olanlar ile kıdemi 6-10 yıl olanlar arasında kıdemi 1-5 yıl olanlar lehine ve kıdemi 6-10 yıl olanlar ile kıdemi 11-15 yıl olanlar arasında kıdemi 11-15 yıl olanlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$).

Tablo 5'te öğretmenlerin program okuryazarlıklarının okul türü değişkenine göre Kruskal Wallis-H testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 5: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Okul Türü Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyut	Okul Türü	N	S.O	Sd	X^2	p
Tutum	İlkokul+Okul Öncesi	75	195.70	2	6.556	.038*
	Ortaokul	161	164.90			
	Lise	123	190.19			
Ölçeğin Tamamı	İlkokul+Okul Öncesi	75	200.43	2	8.190	.017*
	Ortaokul	161	163.19			
	Lise	123	189.54			

* $p < .05$

Tablo 5'te görüldüğü üzere, öğretmenlerin okul türü değişkenine göre program okuryazarlıkları arasında tutum boyutunda ($X^2=6.556$) ve ölçeğin tamamında ($X^2=8.190$) anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<.05$). Ancak ANOVA sonuçlarına göre bilgi boyutunda [$F(2-358)=.936$] ve beceri boyutunda [$F(2-358)=2.568$] anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>.05$). Tutum boyutunda ve ölçeğin tamamında anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Mann Whitney-U testine ilişkin sonuçlar Tablo 6 ve Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Tutum Boyutu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Okul Türü	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Tutum	İlkokul+Okul Öncesi	75	132.24	9918.00	5007.00	.032*	.14
	Ortaokul	161	112.10	18048.00			
	Ortaokul	161	133.80	21542.50	8501.50	.037*	.12
	Lise	123	153.88	18927.50			

* $p < .05$

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin program okuryazarlıklarının tutum boyutunda ilkokul ve okul öncesi öğretmenleri ile ortaokul öğretmenleri arasında ilkokul ve okul öncesi öğretmenleri lehine ($U=5007.00$), ortaokul öğretmenleri ile lise öğretmenleri arasında lise öğretmenleri lehine ($U=8501.50$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Ancak tutum boyutunda ilkokul ve okul öncesi öğretmenleri ile lise öğretmenleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($U=4465.50, p>.05$).

Tablo 7: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Ölçeğin Tamamında Aldıkları Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Okul Türü	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Ölçeğin Tamamı	İlkokul+Okul Öncesi	75	134.97	10123.00	4802.00	.011*	.16
	Ortaokul	161	110.83	17843.00			
	Ortaokul	161	133.37	21472.00	8431.00	.032*	.13
	Lise	123	154.46	18998.00			

*p<.05

Tablo 7’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin program okuryazarlıklarının ölçeğin tamamında ilkokul ve okul öncesi öğretmenleri ile ortaokul öğretmenleri arasında ilkokul ve okul öncesi öğretmenleri lehine (U=4802.00), ortaokul öğretmenleri ile lise öğretmenleri arasında lise öğretmenleri lehine (U=8431.00) anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p<.05). Ancak ölçeğin tamamı bakımından ilkokul ve okul öncesi öğretmenleri ile lise öğretmenleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (U=4316.00, p>.05).

Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının program inceleme sıklığı değişkenine göre Kruskal Wallis-H testi sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Tutum Boyutu ile Ölçeğin Tamamından Aldıkları Puanların Program İnceleme Sıklığı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	Sd	X ²	p
Tutum	1	27	161.85	4	11.685	.020*
	2	158	162.62			
	3	106	194.67			
	4	39	203.72			
	5	29	206.09			
Ölçeğin Tamamı	1	27	130.07	4	24.441	.000*
	2	158	162.70			
	3	106	192.63			
	4	39	205.42			
	5	29	240.41			

*p<.05

(1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez, (5) Haftada bir kez

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin program okuryazarlıkları puanları arasında tutum boyutunda (X²=11.685) ve ölçeğin tamamında (X²=24.441) program inceleme sıklığına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur (p<.05). Bu anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Mann Whitney-U testine ilişkin sonuçlar Tablo 9 ve Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 9: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Tutum Boyutu Puanlarının Program İnceleme Sıklığına Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Tutum	2	158	122.92	19422.00	6861.00	.011*	.16
	3	106	146.77	15558.00			
	2	158	94.48	14928.00	2367.00	.022*	.16
	4	39	117.31	4575.00			
	2	158	90.42	14286.00	1725.00	.031*	.16
	5	29	113.52	3292.00			

*p<.05

(1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez, (5) Haftada bir kez

Tablo 9’da görüldüğü üzere, öğretmenlerin program okuryazarlıklarının tutum boyutunda programı yılda bir kez inceleyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine (U=6861.00), yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=2367.00) ve yılda bir kez inceleyenler ile haftada bir kez inceleyenler arasında haftada bir kez inceleyenler lehine (U=1725.00) anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p<.05). Ancak öğretmenlerin tutum boyutundaki program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark bulunmamaktadır (p>.05).

Tablo 10: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıkları Ölçeğinin Tamamından Aldıkları Puanların Program İnceleme Sıklığına Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Ölçeğin Tamamı	1	27	48.50	1309.50	931.50	.005*	.24
	3	106	71.71	7601.50			
	1	27	25.96	701.00	323.00	.008*	.33
	4	39	38.72	1510.00			
	1	27	20.19	545.00	167.00	.000*	.49
	5	29	36.24	1051.00			
	2	158	123.30	19482.00	6921.00	.017*	.15
	3	106	146.21	15498.00			
	2	158	94.41	14916.50	2355.50	.023*	.16
	4	39	117.60	4586.50			
2	158	87.82	13876.00	1315.00	.000*	.27	
5	29	127.66	3702.00				
3	106	63.89	6772.50	1101.50	.019*	.20	
5	29	83.02	2407.50				

*p<.05

(1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez, (5) Haftada bir kez

Tablo 10 incelendiğinde, öğretmenlerin program okuryazarlıkları ölçeğinin tamamından aldıkları puanlar bakımından, hiç incelemeyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine (U=931.50); hiç incelemeyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=323.00); hiç incelemeyenler ile haftada bir kez inceleyenler arasında haftada bir kez inceleyenler lehine (U=167.00); yılda bir kez inceleyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine (U=6921.00); yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=2355.50); yılda bir kez inceleyenler ile haftada bir kez inceleyenler arasında haftada bir kez inceleyenler lehine (U=1315.00) ve yılda iki kez inceleyenler ile haftada bir kez inceleyenler arasında haftada bir kez inceleyenler lehine (U=1101.50) anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p<.05). Ancak öğretmenlerin ölçeğin tamamında program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark bulunmamaktadır (p>.05).

Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının bilgi ve beceri boyutlarında program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan ANOVA sonuçları Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11: Öğretmenlerin Program Okuryazarlıklarının Bilgi ve Beceri Boyutu Puanlarının Program İnceleme Sıklığı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	\bar{x}	SS	V.K	K.T	Sd	K.O	F	p	η^2
Bilgi	1	27	31.00	7.64	Gr.Ar	1043.79	4	260.94	10.54	.000*	.06
	2	158	34.44	4.50	Gr. İç	8763.94	354	24.57			
	3	106	35.83	4.76	Top.	9807.73	358				
	4	39	36.92	4.19							
	5	29	38.51	5.98							
	Toplam	359	35.19	5.23							
Beceri	1	27	44.74	11.18	Gr.Ar	1341.260	4	335.315	5.635	.000*	.06
	2	158	48.69	7.22	Gr. İç	21066.372	354	59.510			
	3	106	49.98	7.05	Top.	22407.632	358				
	4	39	51.87	7.92							
	5	29	53.13	8.48							
	Toplam	359	49.48	7.91							

*p<.05

(1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez, (5) Haftada bir kez

Tablo 11 incelendiğinde, öğretmenlerin program inceleme sıklığı değişkenine göre bilgi boyutunda [F(4-354)=10.54] ve beceri boyutunda [F(4-354)=5.635] istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir (p<.05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için LSD analizi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre yılda bir kez ve daha fazla program inceleyen öğretmenlerin program okuryazarlıklarının bilgi ve beceri boyutu puanlarının hiç incelemeyen öğretmenlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Haftada bir ve ayda bir kez programı inceleyen öğretmenlerin program okuryazarlıklarının bilgi ve beceri boyutu puanlarının yılda bir kez inceleyen öğretmenlerden anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Haftada bir kez programı inceleyen öğretmenlerin program okuryazarlıklarının bilgi boyutu puanlarının yılda iki kez inceleyen öğretmenlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<.05).

Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıklarına İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde; bilgi (U=674.00), öğretim tasarımı ve planlama becerisi (U=651.50), program yönetim becerisi (U=637.00) ve tutum (U=636.50) boyutları ile ölçeğin tamamında (U=669.00) cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (p>.05).

Okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis-H testi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıklarının Kıdem Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyut	Kıdem	N	S.O	Sd	X ²	p
Tutum	1-10 yıl	26	59.48	3	8.641	.034*
	11-15 yıl	21	44.19			
	16-20 yıl	26	58.96			
	21 yıl ve üzeri	48	70.28			

*p<.05

Tablo 12 incelendiğinde, okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının tutum boyutu puanları arasında kıdeme göre anlamlı bir fark bulunmuştur (X²=8.641, p<.05). Ancak, okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının bilgi boyutunda (X²=3.612), öğretim tasarımı ve planlama becerisi boyutunda (X²=.591), program yönetim becerisi boyutunda (X²=1.305) ve ölçeğin tamamında (X²=3.374) kıdeme göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır (p>.05). Tutum boyutundaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Mann Whitney-U testine ilişkin sonuçlar Tablo 13’te yer almaktadır.

Tablo 13: Yöneticilerin Program Okuryazarlıklarının Tutum Boyutu Puanlarının Kıdem Değişkenine Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Kıdem	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Tutum	11-15 yıl	21	25.10	527.00	296.00	.006*	.33
	21 yıl ve üzeri	48	39.33	1888.00			

*p<.05

Tablo 13’te görüldüğü üzere, yöneticilerin program okuryazarlıklarının tutum boyutunda aldıkları puanlar bakımından, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip yöneticiler ile 11-15 yıl kıdeme sahip yöneticiler arasında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan yöneticiler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (U=296.00, p<.05). Ancak diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (p>.05).

Okul yöneticilerinin program okuryazarlığı puanları arasında bilgi (X²=3.710), öğretim tasarımı ve planlama becerisi (X²= 2.847), program yönetim becerisi (X²=1.335), tutum (X²=.724) boyutları ile ölçeğin tamamında (X²=1.485) okul türüne göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır (p>.05).

Tablo 14: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıklarının Program İnceleme Sıklığı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	Sd	X ²	p
Bilgi	1	11	24.23	3	21.062	.000*
	2	47	54.61			
	3	51	70.82			
	4	12	78.00			
Öğretim Tasarımı ve Planlama Becerisi	1	11	21.27	3	20.324	.000*
	2	47	59.48			
	3	51	66.11			
	4	12	81.67			
Program Yönetim Becerisi	1	11	19.32	3	20.755	.000*
	2	47	58.74			
	3	51	66.72			
	4	12	83.75			
Tutum	1	11	17.64	3	25.157	.000*
	2	47	58.41			
	3	51	67.09			
	4	12	85.00			
Ölçeğin Tamamı	1	11	16.50	3	24.224	.000*
	2	47	58.71			
	3	51	67.79			
	4	12	81.88			

* p<.05 (1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez

Tablo 14 incelendiğinde, okul yöneticilerinin program okuryazarlıkları puanları arasında bilgi (X²=21.062), öğretim tasarımı ve planlama becerisi (X²=20.324), program yönetim becerisi (X²=20.755) ve tutum

($X^2=25.157$) boyutları ile ölçeğin tamamında ($X^2=24.224$) program inceleme sıklığına göre anlamlı farklar bulunmaktadır ($p<.05$). Bu anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Mann Whitney-U testine ilişkin sonuçlar Tablo 15, Tablo 16, Tablo 17, Tablo 18 ve Tablo 19'da yer almaktadır.

Tablo 15: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıkları Ölçeğinin Tamamından Aldıkları Puanların Program İnceleme Sıklığına Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Ölçeğin Tamamı	1	11	10.86	119.50	53.50	.000*	.53
	2	47	33.86	1591.50			
	1	11	11.09	122.00	56.00	.000*	.53
	3	51	35.90	1831.00			
	1	11	6.55	72.00	6.00	.000*	.77
	4	12	17.00	204.00			
	2	47	27.47	1291.00	163.00	.025*	.29
	4	12	39.92	479.00			

* $p<.05$ (1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez

Tablo 15 incelendiğinde, okul yöneticilerinin program okuryazarlıkları bakımından ölçeğin tamamında hiç incelemeyenler ile yılda bir kez inceleyenler arasında yılda bir kez inceleyenler lehine ($U=53.50$); hiç incelemeyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine ($U=56.00$); hiç incelemeyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine ($U=6.00$) ve yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine ($U=163.00$) anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<.05$). Ancak okul yöneticilerinin ölçeğin tamamında, program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>.05$).

Tablo 16: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıkları Bilgi Boyutundan Aldıkları Puanların Program İnceleme Sıklığına Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Bilgi	1	11	14.95	164.50	98.50	.001*	.42
	2	47	32.90	1546.50			
	1	11	13.82	152.00	86.00	.000*	.46
	3	51	35.31	1801.00			
	1	11	7.45	82.00	16.00	.002*	.65
	4	12	16.17	194.00			
	2	47	42.20	1983.50	855.50	.013*	.25
	3	51	56.23	2867.50			
	2	47	27.50	1292.50	164.50	.025*	.29
	4	12	39.79	477.50			

* $p<.05$ (1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez

Tablo 16'da görüldüğü gibi, okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının bilgi boyutunda hiç incelemeyenler ile yılda bir kez inceleyenler arasında yılda bir kez inceleyenler lehine ($U=98.50$); hiç incelemeyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine ($U=86.00$); hiç incelemeyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine ($U=16.00$); yılda bir kez inceleyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine ($U=855.50$) ve yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine ($U=164.50$) anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Ancak okul yöneticilerinin bilgi boyutunda, program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>.05$).

Tablo 17: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıklarının Öğretim Tasarımı ve Planlama Becerisi Boyutundan Aldıkları Puanlara Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Öğretim Tasarımı ve Planlama Becerisi	1	11	13.36	147.00	81.00	.000*	.47
	2	47	33.28	1564.00			
	1	11	12.95	142.50	76.50	.000*	.49
	3	51	35.50	1810.50			
	1	11	6.95	76.50	10.50	.001*	.71
	4	12	16.63	199.50			
	2	47	27.71	1302.50	174.50	.040*	.27
	4	12	38.96	467.50			

* $p<.05$ (1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez

Tablo 17 incelendiğinde, okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının öğretim tasarımı ve planlama becerisi boyutunda hiç incelemeyenler ile yılda bir kez inceleyenler arasında yılda bir kez inceleyenler lehine (U=81.00); hiç incelemeyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine (U=76.50); hiç incelemeyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=10.50) ve yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=174.50) anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<.05). Ancak okul yöneticilerinin öğretim tasarımı ve planlama becerisi boyutunda, program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (p>.05).

Tablo 18: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıklarının Program Yönetim Becerisi Boyutundan Aldıkları Puanlara Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Program Yönetim Becerisi	1	11	12.27	135.00	69.00	.000*	.50
	2	47	33.53	1576.00			
	1	11	12.05	132.50	66.50	.000*	.51
	3	51	35.70	1820.50			
	1	11	7.00	77.00	11.00	.001*	.71
	4	12	16.58	199.00			
	2	47	27.39	1287.50	159.50	.020*	.30
	4	12	40.21	482.50			

* p<.05 (1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez

Tablo 18 incelendiğinde, okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının program yönetim becerisi boyutunda hiç incelemeyenler ile yılda bir kez inceleyenler arasında yılda bir kez inceleyenler lehine (U=69.00); hiç incelemeyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine (U=66.50); hiç incelemeyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=11.00) ve yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=159.50) anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<.05). Ancak okul yöneticilerinin program yönetim becerisi boyutunda, program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (p>.05).

Tablo 19: Okul Yöneticilerinin Program Okuryazarlıklarının Tutum Boyutundan Aldıkları Puanlara Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Program İnceleme Sıklığı	N	S.O	S.T	U	p	Cohen d
Tutum	1	11	11.14	122.50	56.50	.000*	.53
	2	47	33.80	1588.50			
	1	11	11.95	131.50	65.50	.000*	.51
	3	51	35.72	1821.50			
	1	11	6.55	72.00	6.00	.000*	.78
	4	12	17.00	204.00			
	2	47	27.15	1276.00	148.00	.010*	.33
	4	12	41.17	494.00			

* p<.05 (1) Hiç incelemem, (2) Yılda bir kez, (3) Yılda iki kez (her dönem bir kez), (4) Ayda bir kez

Tablo 19'a göre, okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının tutum boyutunda hiç incelemeyenler ile yılda bir kez inceleyenler arasında yılda bir kez inceleyenler lehine (U=56.50); hiç incelemeyenler ile yılda iki kez inceleyenler arasında yılda iki kez inceleyenler lehine (U=65.50); hiç incelemeyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=6.00) ve yılda bir kez inceleyenler ile ayda bir kez inceleyenler arasında ayda bir kez inceleyenler lehine (U=148.00) anlamlı farklılık bulunmuştur (p<.05). Ancak okul yöneticilerinin tutum boyutunda, program inceleme sıklığı değişkenine göre yapılan diğer karşılaştırmalarda anlamlı bir fark bulunmamaktadır (p>.05).

Okul Yöneticilerinin ve Aynı Okulda Çalıştıkları Öğretmenlerin Program Okuryazarlıkları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine İlişkin Bulgular

Okul yöneticileri ve aynı okulda çalıştıkları öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasındaki ilişkiye yönelik Spearman Brown Sıra Farkları analizi sonuçları Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20: Okul Yöneticileri ve Aynı Okulda Çalıştıkları Öğretmenlerin Program Okuryazarlıkları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Analizi Sonuçları

OYÖPODÖ	ÖPOÖ	N	Spearman Brown Korelasyon	p
Toplam Puan	Toplam Puan	121	.014	.877

Tablo 20 incelendiğinde, okul yöneticileri ve aynı okulda çalıştıkları öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Spearman Brown R=0.14, p>.05).

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu araştırmada, öğretmenlerin cinsiyetlerinin eğitim programı okuryazarlıkları üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç, öğretmenlerin hizmet öncesi lisans eğitimlerinde cinsiyet özellikleri arasındaki farklılıklar dikkate alınmaksızın benzer eğitim süreçlerini yaşamış olmalarından kaynaklanabilir. Çalışmanın sonucu ile uyumlu olarak; Aslan (2018), Keskin (2020), Altuncu (2021), Boncuk (2021), Güneş-Şinego ve Çakmak (2021), Demir ve Toraman (2021), Sarıca (2021), Tutuş (2021), Yılmaz (2021), Aydın ve Kurt (2022), Bayrı (2022) ve Demir (2022) öğretmenlerle; Aslan (2019), Dilek (2020) ve Peker-Ünal (2020) ise öğretmen adayları ile yaptıkları araştırmalarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Araştırmanın sonucunun aksine, Kahramanoğlu (2019) ve Saral'ın (2019) öğretmenlerle; Sarıgöz ve Bolat (2018), Gömleksiz ve Erdem (2018), Erdem ve Eğmir (2018) ve Esen-Aygün'ün (2019) ise öğretmen adaylarıyla yaptıkları araştırmalarında, cinsiyet değişkenine göre kadınlar lehine anlamlı bir fark olduğunu belirlemişlerdir. Erdamar (2020) ise yaptığı çalışmasında erkek öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenlerin ölçeğin genelinden aldıkları puanlar dikkate alındığında, program okuryazarlıkları üzerinde kıdem değişkeninin genel olarak etkili olmadığı sonucuna varılmıştır. Ölçeğin sadece bilgi boyutunda kıdemi 1-5 yıl ve 11-15 yıl olan öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca varılmasının nedeni, kıdemi az olan (1-5 yıl) öğretmenlerin lisans eğitimlerini daha yakın bir zamanda bitirmiş olmaları ve dolayısıyla programla ilgili bilgilerinin güncel olmasından kaynaklanmış olabilir. Daha yüksek kıdemli olanlarda (11-15 yıl) ise tecrübe kazandıkça programla ilgili bilgilerin arttığı düşünülebilir. Araştırmada öğretmenlerin ölçeğin genelinden aldıkları puanların kıdeme göre anlamlı biçimde değişmediği sonucuyla benzer şekilde Aslan (2018), Kahramanoğlu (2019), Erdamar (2020), Keskin (2020), Mansuroğlu (2019), Demir ve Toraman (2021), Güneş-Şinego ve Çakmak (2021), Tutuş (2021) ve Yılmaz'ın (2021) öğretmenler ile yaptıkları çalışmalarında genel olarak kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Özkan (2016) ise bunun aksine, çalışmasında 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin program terimlerine olan farkındalıklarının genel olarak 10 yıldan daha fazla kıdeme sahip olanlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının tutum boyutunda ve ölçeğin tamamında çalıştıkları okul türü değişkeninin etkili olduğu tespit edilmiştir. Tutum boyutunda ve ölçeğin tamamında okul öncesi ve lise öğretmenlerinin ortaokul öğretmenlerine kıyasla program okuryazarlıklarının daha fazla olduğu belirtilebilir. Benzer şekilde Kahramanoğlu (2019) ve Aydın ve Kurt (2022) çalışmalarında, öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre ilkökul öğretmenleri ile ortaokul öğretmenleri arasında ilkökul öğretmenleri lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonucu Tutuş (2021), ilkökul öğretmenlerinin programı doğru algılama ve sınıf ortamına yansıtma düzeylerinin yüksek olduğuna ve eğitim programlarını öğrencilerin gelişim özelliklerine göre uyarlamakta daha başarılı olmalarına bağlamaktadır. Ortaokul öğretmenlerine göre lise öğretmenlerinin program okuryazarlıklarının daha yüksek olmasının sebebi lisede öğrencilerin farklı alanlarda öğrenim görmesi sonucunda lisede görev yapan öğretmenlerin eğitim programlarını öğrencilerin alanlarına göre düzenlemeleri olabilir.

Öğretmenlerin program okuryazarlıklarının genel olarak program inceleme sıklığının artışına paralel olarak yükseldiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuca benzer şekilde Mansuroğlu (2019) çalışmasında öğretmenlerin program okuryazarlıklarının program inceleme sıklığı değişkenine göre ölçeğin genelinde etkili olduğunu belirtmiştir. Yapılan bu araştırmada eğitim programı okuryazarlığında program inceleme sıklığı değişkeninin etkili olmasında, programı sık inceleyen öğretmenlerin programa yönelik hâkimiyetlerinin artmasından kaynaklanmış olabilir.

Okul yöneticilerinin cinsiyetlerinin eğitim programı okuryazarlıklarında ölçeğin genelinde ve tüm boyutlarında etkili olmadığı tespit edilmiştir. Bu araştırmanın sonucuna benzer şekilde Aslan (2019), Başar ve Berilgen (2021) ve Kalkan-Çelik (2022) okul yöneticilerinin cinsiyet değişkenine göre program okuryazarlıklarında anlamlı bir farkın olmadığı bulgusuna ulaşmışlardır. Bu sonucun aksine Yar-Yıldırım (2018), erkek okul yöneticilerinin program okuryazarlık düzeylerinin kadın yöneticilere göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Yapılan bu araştırmada cinsiyet değişkeninin etkili olmamasının sebebi, yöneticilerin program okuryazarlığında cinsiyete bağlı özelliklerin ön plana çıkmaması olarak ifade edilebilir.

Araştırmanın sonucunda kıdemi 21 yıl ve üzeri olan okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarının tutum boyutunda daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, okul yöneticilerinin tecrübeye paralel olarak program okuryazarlığına yönelik tutumlarının da artıyor olması ile açıklanabilir. Araştırma sonucuna benzer bir şekilde Aslan (2019) ile Başar ve Berilgen (2021) yöneticilerin program okuryazarlıklarında kıdem değişkeninin anlamlı bir fark oluşturmadığı sonucuna varmışlardır. Yar-Yıldırım (2018) ise okul yöneticilerinin

program okuryazarlıklarında kıdem değişkenine göre bilgi ve tutum boyutlarında anlamlı bir farkın olduğunu tespit etmiştir. Bunun sebebinin ise kıdem arttıkça programa ilişkin bilgi ve tutumun deneyimlere bağlı olarak artabileceği şeklinde belirtmiştir.

Okul yöneticilerinin görev yaptıkları okul türünün program okuryazarlıkları üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Okul türlerine ait farklılıkların, program okuryazarlığına ait beceriler üzerinde etkili olmaması bu sonucun ortaya çıkmasına yol açabilir. Aynı şekilde Başar ve Berilgen (2021) ile Kalkan-Çelik (2022) araştırmalarında okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarında okul türü değişkeninin anlamlı bir fark oluşturmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yar-Yıldırım (2018) ise okul türü değişkeninin okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarında ilkökul ve ortaokul yöneticileri lehine anlamlı bir fark olduğunu tespit etmiştir. Bu sebepten dolayı lisede görev yapan okul yöneticilerinin hizmet içi eğitimle program okuryazarlıklarının artırılması gerektiğini belirtmiştir.

Okul yöneticilerinin eğitim programı okuryazarlıklarının program inceleme sıklığına paralel olarak artış gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bunun sebebi olarak okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin programa bağlılıklarını kontrol altında tutmak için programı düzenli olarak incelemelerinden kaynaklanmış olabilir. Bümen, Çakar ve Yıldız (2014) programa bağlılığı, hazırlanan programın eğitim-öğretim ortamındaki paydaşları tarafından aslına uygun olarak yani resmi programın uygulanması olarak tanımlamışlardır. Yılmaz ve Kahramanoğlu (2021) öğretim programına bağlılık ile program okuryazarlığı arasında pozitif bir korelasyon olduğu sonucuna varmışlardır.

Okul yöneticileri ve aynı okulda görev yapan öğretmenlerin program okuryazarlıkları arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuca, yönetici ve öğretmenlerin programla ilgili çalışmalarındaki iş birliği eksikliği sebep olmuş olabilir. Ayrıca yöneticilerin ve öğretmenlerin programla ilgili algı ve beklentileri arasındaki farklılıkların da etkili olduğu düşünülebilir.

Araştırmanın sonucuna göre öğretmenlerin ve yöneticilerin program okuryazarlıklarının kıdeme göre farklılaştığı belirlendiğinden, farklı kıdeme sahip öğretmenlere programı anlama ve uygulama konularında hizmet içi eğitimler verilebilir. Çalışmada ortaokul öğretmenlerinin program okuryazarlıklarının diğer kademelere kıyasla daha düşük olduğu sonucuna varıldığından, bu kademedeki öğretmenlere program okuryazarlığına yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Eğitim programını sık inceleyen öğretmen ve yöneticilerin program okuryazarlıklarının yüksek düzeyde olmasından dolayı eğitim programını yeterince incelemeyen öğretmenler ile okul yöneticilerinin eğitim programlarını daha fazla incelemelerini sağlayacak tedbirler (her eğitim-öğretim döneminin başında ve sonunda program inceleme raporu) alınabilir.

KAYNAKÇA

Akyıldız, S. (2020). Öğretim programı okuryazarlığı kavramının kavramsal yönden analizi: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Electronic Journal of Social Sciences*, 19(73), 315-332.

Altuncu, N. (2021). *Lise öğretmenlerinin program okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi (Kayseri ili örneği)*. Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Aslan, O. (2019). *İlk ve ortaokul yöneticilerinin program okuryazarlığına ilişkin algılarının çeşitli değişkenlere göre analizi*. Yüksek lisans tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.

Aslan, S. (2018). *Ortaokul öğretmenlerinin program okuryazarlık düzeyleri*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aslan, S. (2019). An analysis of prospective teachers' curriculum literacy levels in terms of reading and writing. *Universal Journal of Educational Research* 7(4), 973-979.

Avar-Vayvay, N. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin benimsedikleri eğitim felsefeleri ile eğitim programı okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

Aydın, R. ve Kurt, S. (2022). Examination of teachers' perceptions of self-efficiency and program literacy. *Education Quarterly Reviews*, 5(1), 90-117.

Başar, T. ve Berilgen, S. (2021). Determination of curriculum literacy levels of school administrators. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 29(2), 348-361.

Bayrı, S. (2022). *Özel eğitim kurumlarında görev alan öğretmenlerin program okuryazarlık durumları ve özel eğitim özel alan yeterliliklerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

- Berkant, H. G. (2020). Program geliştirme ve öğretme-öğrenme. H. G. Berkant (Ed.), *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulama örneklerine* (1. baskı, ss.265-302). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bolat, Y. (2017). Eğitim programı okuryazarlığı kavramı ve eğitim programı okuryazarlığı ölçeği. *Electronic Turkish Studies*, 12(18), 121-138.
- Boncuk, A. (2021). Öğretmenlerin program okuryazarlıkları ile öğretim programına bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 3(1), 88-108.
- Bümen, N. T., Çakar, E. ve Yıldız, D. G. (2014). Türkiye’de öğretim programına bağlılık ve bağlılığı etkileyen etkenler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(1), 203-228.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (27. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çetinkaya, S. ve Tabak, S. (2019). Öğretmen adaylarının eğitim programı okuryazarlık yeterlilikleri. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(1), 296-309.
- Demir, E. ve Toraman, Ç. (2021). Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(3), 1516-1528.
- Demir, M. (2022). *Ortaokul öğretmenlerinin bilişsel esneklik ve program okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Dilek, Ç. (2020). *Öğretmen adaylarının program okuryazarlık düzeyleri ile pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erdamar, F. S. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin program okuryazarlık alguları ve ilkökul yöneticilerinin öğretmenlerin program okuryazarlık becerisine yönelik algılarının ilerlemeci felsefe bağlamında analizi*. Doktora tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Erdem, C. ve Eğmir, E. (2018). Öğretmen adaylarının eğitim programı okuryazarlığı düzeyleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 123-138.
- Esen-Aygün, H. (2019). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği hazırbulunuşluk düzeyinin eğitim programı okuryazarlığı açısından yordanması. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 203-220.
- Fer, S. (2020). *Öğretim tasarımı* (4. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gömlüksiz, M. N. ve Erdem, Ş. (2018). *Eğitim fakültesi ve pedagojik formasyon eğitim programına kayıtlı öğretmen adaylarının eğitim programı okuryazarlığına ilişkin görüşleri*. The Journal of Academic Social Science Studies, 73, 509-529.
- Gülbahar, B. (2014). Okul yöneticilerinin öğretim programlarının uygulanmasındaki öğretim liderliği rollerini belirlemeye yönelik bir alanyazın tarama çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(201), 83-108.
- Güneş-Şinego, S. ve Çakmak, M. (2021). Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi. *Kesit Akademi Dergisi*, 7(27), 233-256.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri felsefe-yöntem-analiz*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kahramanoğlu, R. (2019). Öğretmenlerin öğretim programı okuryazarlığına yönelik yeterlik düzeyleri üzerine bir inceleme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(65), 827-840.
- Kalaycı, Ş. (2015). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayınevi.
- Kalkan-Çelik, C. (2022). *Okul yöneticilerinin öğrenme merkezli liderliği ile program okuryazarlığı arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kana, F., Aşçı, E., Zorlu Kana, H. ve Elkıran, Y. M. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının eğitim programı okuryazarlık düzeyleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(80), 233-245.
- Kasapoğlu, K. (2020). Öğretmenlere yönelik algılanan eğitim programı okuryazarlığı ölçeği: bir ölçek geliştirme ve geçerleme çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 963-977.
- Kauffman, D., Johnson, S. M., Kardos, S. M., Liu, E. ve Peske, H. G. (2002). “Lost at sea”: new teachers’ experiences with curriculum and assessment. *Teachers College Record*, 104(2), 273-300.
- Keskin, A. (2020). *Öğretmenlerin öğretim programı okuryazarlık düzeylerine yönelik algılarının belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Keskin, A. ve Korkmaz, H. (2017). *Öğretmenlerin “program okuryazarlığı” kavramına yükledikleri anlam*. 5. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi. 26-28 Ekim 2017, Muğla, Türkiye.
- Kuyubaşoğlu, R. M. (2019). *Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlığı yeterliklerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Mansuroğlu, C. (2019). *Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıkları ile yansıtıcı düşünme eğilimlerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Özkan, H. H. (2016). An analysis of teachers' opinions about their knowledge of curriculum terms awareness. *Universal Journal of Educational Research*, 4(7), 1601-1613.
- Peker-Ünal, D. (2020). Öğretmen adaylarının eğitim programı okuryazarlık düzeyleri. D. Peker Ünal ve F. Demir (Editörler), *Eğitime Adanmış Yarım Asır Prof. Dr. Tayip Duman'a Armağan* (1.baskı, ss. 642-656). Ankara: Pegem Akademi.
- Nsiband R. N. ve Modiba, M. M. (2012). ‘I just do as expected’. Teachers’ implementation of Continuous Assessment and challenges to curriculum literacy. *Research Papers in Education*, 27(5), 629-645.
- Rusman, M. P. (2015). Curriculum implementation at elementary schools: A study on “best practices” done by elementary school teachers in planning, implementing, and evaluating the curriculum. *Journal of Education and Practice*, 6(21), 106-112.
- Saral, N. Ç. (2019). *Türkiye’deki İngilizce öğretmenlerinin öğretim programı okuryazarlıklarının incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sarıca, R. (2021). Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıkları üzerine bir çalışma. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 132-170.
- Sarıgöz, O. ve Bolat, Y. (2018). Examination of the competencies of the pre-service teachers studying at the education faculties about the educational program literacy. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies*, 10(9), 103-110.
- Sural, S. ve Dedebali N. C. (2018). A study of curriculum literacy and information literacy levels of teacher candidates in department of social sciences education. *European Journal of Educational Research*, 7(2), 303-317.
- Şahin, A. İ. (2020). *Sınıf öğretmeni adaylarının eğitim programı okuryazarlığı düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Tutuş, F. (2021). *İngilizce öğretmenlerinin program okuryazarlık düzeyleri ve İngilizce öğretimine yönelik görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Yar-Yıldırım, V. (2018). *Okul yöneticilerinin program okuryazarlıklarına yönelik bir hizmet içi eğitim programının geliştirilmesi ve değerlendirilmesi*. Doktora tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Yar-Yıldırım, V. (2020). Öğretmenlerin program okuryazarlıkları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 208-224.
- Yar-Yıldırım, V. ve Dursun, F. (2019). Okul yöneticileri öğretim programı okuryazarlık düzeyleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 705-750.
- Yıldırım, İ. (2019). Öğretim programı okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Harran Maarif Dergisi*, 4(2), 1-28.
- Yıldız, S. (2019). Öğretmen adaylarının program geliştirmeye ilişkin bilişsel farkındalık algıları ile eğitim programı okuryazarlıkları arasındaki ilişki. *International Social Sciences Studies Journal*, 5(44), 5177-5191.
- Yılmaz, G. (2021). *Öğretmenlerin program okuryazarlık düzeyleri, program yönelimler ve programa bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Yılmaz, G. ve Kahramanoğlu, R. (2021). Öğretmenlerin program okuryazarlık düzeyleri, program yönelimleri ve programa bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(10), 178-187.